

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Juris Canonici A. R.P. Paulo Laymanno Societatis Jesu Theologo SS.
Canonum In Alma, Catholica, Et Episcopali Universitate Dilingana
Professore Qvondam Ordinario, Prælectionibus Academicis Illustrati

Laymann, Paul

Dilingæ, 1673

Capitulvm XXVII. Ad hæc.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62587](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62587)

S V M M A R I V M.

1. Excommunicatio ab homine nunquam alicui infligi potest, nisi precedente admonitione Canonica.
2. Vt nec alia censure quevis, cum omnis censura contumacia supponat, suspensio tamen & interdictum interdum vt pura pena infligitur, qua sine monitione esse potest.
3. Appellans si intra terminum definitum appellationem non sit prosecutus, iudex à quo reassumit jurisdictionem; appellans ad expensas condemnatus, jure Casareo iudicis arbitrio puniatur.

Not. I. Excommunicatio ab homine seu Iudice nunquam alicui infligi potest nisi precedente monitione canonica, ita vt non obtemperans contumax appareat. *cap. Romana. 5. §. sed nec. de sent. excom. in 6.* Aliter dici potest, quod excommunicatio nunquam inferatur ob culpam merè præteritam, tamen grauiissima sit: nam si reus contumax non sit, sed Ecclesiæ mandatis deinceps parere paratus, excommunicari non potest, imò si in tali casu excommunicationem contraxisset, & satisfactionem emendationemque sponderet, absolui deberet iuxta *cap. procedens.*

Ratio est: quia excommunicatio non est mera pœna siue vindicta, sed pœna salutaris & medicinalis, quare cum spiritualibus magnis commodis priuet, inferri non debet, nisi perversis & contumacibus; sed & auferri contracta debet, quamprimùm aliquis contumaciam & cordis durtiam deposuerit, vide quæ docui *l. 1. tr. 5. p. 1. c. 5. ass. 1.*

Quæres, Num hæc doctrina etiam de suspensione & interdicto accipi debeat, & quidem *in cit. c. Rom.* tantum excommunicationis mentio fit, in hoc autem *cap.* etiam suspensionis, sed non interdicti.

2. **Resp.** Cum *Innoc. in c. 1. de excess. Pralat. n. 1. Abb. hic. n. 3. Suar. disp. 3. f. 10. n. 2.* traditam doctrinam locum habere in omni censura, cum omnis censura propriè dicta contumaciam supponat, sicuti docui in *cit. c. 5. n. 3.* Discrimen autem hoc est inter excommunicationem & alias duas Canonicas pœ-

nas; quia omnis excommunicatio est propriè censura, ideòque contumaciam requirit, quæ sine monitione non est; at verò suspensio ad aliquod tempus interdum Clerico infligitur ob culpam merè præteritam atque emendationem & satisfactionem promittenti, ita vt pura pœnæ rationem habeat, sicuti colligitur ex *cap. Tam literis. 23. in fin. de testibus. & c. 2. de Cler. excom. & docui l. 1. tr. 5. p. 3. c. 3. ass. 3.* sed & interdictum personale fieri posse ob culpam merè præteritam, seu vt puram pœnam, testatur *Alexand. hic. n. 7. Suar. in fine disp. 32. de Censur.*

Not. II. Si appellans intra terminum definitum appellationem non prosecutus sit, Iudex à quo, reassumit jurisdictionem *cap. Cum sit. 5. h. tit. & appellans ad expensas & interesse adversario præstandum condemnatur.* Alià tamen pœnà non afficitur, licet aliter statutum sit secundum jus Cælareum, videlicet vt Iudicis arbitrio puniatur. *l. Eos 6 §. ne temerè. C. de appell.*

Cætera, quæ hîc dicuntur de non appellando à disciplina Ecclesiastica maxime regulari, leges, *in c. 3. h. tit.*

CAPITVLVM XXVII.

Ad hæc.

P A R A P H R A S I S.

Si pars litigans appellauerit, Iudex à quo præcipere ipsi potest, vt intra terminum ipsi præfixum, prosequatur appellationem aut ad Iudicem suum redeat; quod si verò pars altera iudicem suspectum habuerit, tunc compelli potest, vt arbitrum sibi eligat, qui de suspicionis causa, legitime sit, diiudicet, de hoc posteriore dicitur *cap. 61. h. tit.*

S V M M A R I V M.

1. Iudex à quo, non tenetur appellanti terminum prosequenda appellationis definire, sed potest, si velit causam relinquere in dispositione juris communis.
2. Debet autem definire, si pars litigans temerè & frustratorie appellaret.

Not. vnic. Iudex à quo, non est obligatus vt definiat appellanti terminum prosequendæ appellationis, sed potest si malit in dispositione juris communis causam relinquare secundum ea, quæ dixi in *c. 4. h. tit.* Ita docet *Hostiens. Abbas. Alex. & alij*, & sumitur ex hoc *cap. verb. fas est*; quod facultatem significat, non necessitatem & obligationem, quandoquidem non quidquid Iudicis potestati permittitur, id subiicitur juris necessitati. *l. 44. ff. de jud.* si tamen pars litigans temerè & frustratoricè appellare videatur, tunc malè ageret Iudex, si terminum non definiret. *arg. c. seq.* nam aliqui appellare possunt solùm, vt lites & mandata Superiorum per annum vel biennium protrahant, talibus autem hominum malitiis indulgendum non est. *cap. Plurimque. 17. de prescript.*

CAPITVLVM XXVIII.

Pervenit.

PARAPHRASIS.

G. Ecclesiæ Salabrienfis Canonicus cum ab Episcopo suo ad residentiam admonitus fuisset, in appellationem prorupit, hoc cognito Alex. III. mandare idem Episcopo, quandoquidem suspicio est, Canonice frustratoricè dilationis causâ appellasse, vt eum iubeat vel residere, vel intra terminum ipsi præfinitum iter Romanum versus arripere, tunc verò Vicarium ei constituat in Ecclesia, cui de beneficiorum redditibus congruam sustentationem designet, quod si dictus Ge. alterum horum adimplere neglexerit, præbendâ suâ eum priuet, & alteri personæ idoneæ conferat.

Not. I. Si suspicio sit, quod appellatio fiat litis tantum protrahendæ causæ terminus à Iudice definiendus est appellanti, intra quem causam appellationis prosequi debeat, dixi de hoc in præcedente cap.

Not. II. Si beneficiatus ex iusta causa absit, Vicarius interim congrua ei portione assignata constitui debet, si tale sit benefici-

cium, vt residentiam postulet, alioquin beneficiarius priuari posset. de hac re dicitur in *cap. Extirpanda. 30. S. si verò, de præbend. & in tit. de Cler. non residentibus.*

CAPITVLVM XXIX.

Consuluit.

PARAPHRASIS.

Episcopus Ordinarius prohibere voluit, ne Iudæi Christianos vt mancipia tenerent, sed quia Rex Galliarum pro Iudæis se opposuit, & appellare voluit, quæsitum est, num tali appellationi sit deferendum? Resp. Alex. III. propter eiusmodi appellationem à Sacrorum Canonum institutis discedendum non esse.

Simile huic est, quod idem *Alexand. in Cone. Lat. p. 20. c. 4* scripsit in hæc verba: Cum sacris Canonibus cautum sit, ne Iudæi Christiana mancipia habeant, præcipimus quatenus sublato appellatiouis subsidio anathematis interminatione iubeas publicè, ne quis Christianorum alicuius Iudæi mancipium efficiatur.

SUMMARIUM.

1. Appellatio, ne id fiat, quod expressa lege, aut Canone fieri præcipitur.
2. Ecclesiastico iudici competit indirecta iurisdictio erga Iudæos aliisque infideles, ne quid ab iis fiat, quod Ecclesiæ fidelium noxium aut indecorum sit.

Not. I. Non est recipienda appellatio, ne id fiat, quod aperta lege aut Canone fieri præcipitur, cum sit friuola & irratiocinabilis appellatio, atque inobedienciæ præsidium foret, si ei deferretur.

Not. II. Ecclesiasticus Iudex iurisditionem exercet erga Iudæos aliisque infideles indirectè, ne quid ab iis fiat, quod Ecclesiæ fidelium noxium aut indecorum sit, quæ de re dicitur in *lib. 5. tit. de Iudæis,*

& docui *l. 2. rr. 1. cap. ult. in fine.*

¶ (†) 50

CAPL.